



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

14 травня 2020 р.

Київ

№ 298-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації (вх. № 540-ПДД від 05.09.2019) (далі – Повідомлення), яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789) (далі – Порядок), Антимонопольний комітет України

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» подано до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) повідомлення про нову державну допомогу, зареєстроване в Комітеті за № 540-ПДД від 05.09.2019.
- (2) Листом від 01.10.2019 № 500-29/06-12496 Комітетом було надіслано запит про надання додаткової інформації необхідної для аналізу Повідомлення.
- (3) Листом від 17.10.2019 № 108-13862 (вх. № 615-ПДД від 22.10.2019) Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація надала запитувану інформацію.
- (4) Розпорядженням державного уповноваженого від 18.11.2019 № 06/397-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/128-19-ДД.

2. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

2.1. Надавач підтримки

- (5) Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація (03020, м. Київ, просп. Повітрофлотський, 41, ідентифікаційний код юридичної особи 37378937).

2.2. Отримувач підтримки

- (6) Комунальне підприємство «Солом'янка-Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації (далі — КП «Солом'янка-Сервіс», Підприємство) (03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 3, офіс 614, ідентифікаційний код юридичної особи 34879125).
- (7) Відповідно до пункту 1.4 розділу 1 Статуту КП «Солом'янка-Сервіс», затвердженого розпорядженням Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації від 27.12.2016 № 994 (далі – Статут), Підприємство є підзвітним та підконтрольним Київській міській раді та Солом'янській районній у місті Києві державній адміністрації.
- (8) Згідно з пунктом 2.2 розділу 2 Статуту предметом діяльності Підприємства є, зокрема, виконання відповідних розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), якими визначено замовником нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів Солом'янського району в місті Києва державну адміністрацію, у тому числі стосовно інвестиційних об'єктів, виконання функцій замовника з будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів, здійснення технічного нагляду за виконанням будівельних та ремонтних робіт.
- (9) Пунктом 4.3 розділу 1 Статуту визначено, що майно Підприємства належить до комунальної власності територіальної громади міста Києва й закріплено за ним на праві господарського відання.

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (10) Головною метою є сприяння розвитку сучасного світогляду на містобудівну політику у проєктній справі, що реалізується шляхом прийняття містобудівних та проєктних рішень щодо поліпшення містобудівної ситуації та управління всіма учасниками процесу від проєктування, будівництва до введення об'єктів в експлуатацію. Виконання Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018-2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, поліпшення рівня проживання та створення комфортного середовища для мешканців Солом'янського району.

2.4. Очікуваний результат

- (11) Покращення умов проживання мешканців Солом'янського району міста Києва, а саме: каналізування та водопостачання приватного сектору, будівництво та реконструкція загальноосвітніх, дошкільних навчальних закладів.

2.5. Форма підтримки

- (12) Фінансування з місцевого бюджету за кодом економічної класифікації видатків «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)».

2.6. Обсяг підтримки

- (13) Загальний обсяг підтримки – 610 317 200 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (14) Програма економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 - 2020 роки, затверджена рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049.

2.8. Тривалість підтримки

(15) 2020 рік.

2.9. Проблема, для розв'язання якої використовуватиметься державна підтримка, та очікуваний результат надання державної підтримки

- (16) Відсутність водопостачання та каналізування приватного сектору Солом'янського району міста Києва: у мікрорайоні «Совки», «Жуляни», «Караваєві дачі», «Олександрівська слобідка», «Батієва гора».
- (17) Відсутність належних умов навчання та виховання в середній загальноосвітній школі № 22 просп. Відродний та дитячому навчальному закладі № 306 проспект Повітрофлотський, 40а. Відсутність стадіону у вечірньої середньої загальноосвітньої школі № 3 по вул. Ушинського, 15, реконструкція Палацу дитячої та юнацької творчості, вул. Курська, 15, НВК середньої загальноосвітньої школи № 22, вул. Каменярів, 32.

3. ІНФОРМАЦІЯ ОТРИМАНА В ХОДІ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (18) Відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (в редакції рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 415/6466) (далі – Програма), головною метою Програми є покращення умов проживання та обслуговування мешканців міста Києва, проведення невідкладних відновлювальних робіт, будівництво та реконструкція загальноосвітніх навчальних закладів, будівництво систем водопостачання та каналізування приватного сектору Солом'янського району міста Києва.
- (19) Витрати, що покриватимуться державною підтримкою: оплата КП «Солом'янка-Сервіс» робіт підрядним організаціям згідно з актами виконаних робіт.
- (20) Згідно з розпорядженням Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23 «Про делегування функцій замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів» **КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника з будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів.**
- (21) Відповідно до інформації Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, наданої листом від 17.10.2019 № 108-13862, встановлено наступне.
- (22) Під час виконання функцій замовника КП «Солом'янка-Сервіс» забезпечується недопущення перевищення фактично понесених витрат за виконання функцій замовника розміру коштів на утримання служби замовника.
- (23) Зазначене питання контролюється у процесі планових та позапланових перевірок, що здійснюють уповноважені контролюючі органи (Департамент внутрішнього фінансового контролю та аудиту, Державна аудиторська служба України, головний спеціаліст внутрішнього аудиту Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації), та в процесі щорічного незалежного аудиту фінансової звітності вищезазначеного підприємства.

- (24) Під час проведення перевірок, у разі виявлення надлишкової компенсації за виконання функцій замовника, контролюючий орган визначає обсяги перевищення та надає припис на повернення надлишкових коштів до відповідних бюджетів.
- (25) За весь період виконання функцій замовника КП «Солом'янка-Сервіс», за результатами проведених перевірок фактів, перевищення виявлено не було.
- (26) Розмір витрат на здійснення функцій замовника ґрунтується на підставі аналізу витрат та рекомендацій Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України щодо утримання відповідної служби. Витрати на здійснення функцій замовника у КП «Солом'янка-Сервіс» проводяться виключно з витрат, передбачених у зведеному кошторисному розрахунку вартості об'єктів будівництва на утримання служби замовника, **в обґрунтованому розмірі до 2,5 %** від підсумків глав 1-9.
- (27) Контроль за виконанням робіт та обсягом фактично виконаних робіт здійснює спеціаліст з технагляду, який має кваліфікаційний сертифікат, виданий атестаційною архітектурно-будівельною комісією Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України згідно з договором про надання послуг з технічного нагляду.
- (28) Всі об'єкти, які включено до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018-2020 роки, є комунальною власністю міста Києва, тому на період проведення капітальних робіт вони знаходяться в комунальній власності міста Києва. Це об'єкти соціальної сфери, проведення капітальних робіт щодо яких забезпечить поліпшення соціально-побутових умов та життєдіяльності мешканців Солом'янського району.
- (29) Об'єкти, які будуть завершені у 2020 році: «Реконструкція з добудовою середньої загальноосвітньої школи № 22 на просп. Відрадного, 36-В» залишаться на балансі управління освіти Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації.
- (30) Разом із тим інші об'єкти будівництва / реконструкції є комунальною власністю міста Києва, тому рішення щодо їх подальшої експлуатації буде приймати Київська міська рада.
- (31) Відповідно до статей 7, 11 Закону України «Про столицю України - місто-герой Київ», на виконання рішення Київської міської ради від 09.09.2010 № 7/4819 «Про питання організації управління районами в місті Києві» Київська міська рада прийняла рішення від 02.12.2010 № 284/5096 «Про питання комунальної власності територіальної громади міста Києва», пунктом 1 якого затверджено переліки об'єктів права комунальної власності територіальної громади міста Києва згідно з додатками, куди було віднесено КП «Солом'янка-Сервіс».
- (32) Відповідно до статей 59, 78 Господарського кодексу України, пунктів 30, 31 статті 26, частини п'ятої статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи рішення Київської міської ради від 09.09.2010 № 7/4819 «Про питання організації управління районами в місті Києві», від 02.12.2010 № 284/5096 «Про питання комунальної власності територіальної громади міста Києва», розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.12.2010 № 1112 «Про питання організації управління районами в місті Києві» та з

метою підвищення ефективності використання майна комунальної власності територіальної громади міста Києва Київська міська рада прийняла рішення від 23.06.2011 № 291/5678 «Про деякі питання діяльності комунальних підприємств та установ, що належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва та передаються до сфери управління Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації», яким віднесено до сфери управління Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації КП «Солом'янка-Сервіс».

- (33) Відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 31.01.2011 № 121 «Про реалізацію районними в місті Києві державними адміністраціями окремих повноважень» районним у місті Києві державним адміністраціям доручено реалізовувати окремі повноваження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), надані виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», іншими актами законодавства, а саме: виконання або делегування в установленому порядку функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності відповідно до розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
- (34) Відповідно до Закону України «Про місцеві державні адміністрації», пункту 3 частини 5 статті 22 Бюджетного кодексу України, головний розпорядник бюджетних коштів отримує бюджетні призначення; приймає рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних коштів. Розподіляє та доводить до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань.
- (35) Тобто, Київська міська державна адміністрація відповідним розпорядженням визначає районну в місті Києві державну адміністрацію головним розпорядником коштів, а та, у свою чергу, делегує виконання функцій замовника (як підрозділу нижчої ланки) КП «Солом'янка-Сервіс».
- (36) Інших суб'єктів господарювання, які можуть здійснювати функції замовника з нового будівництва та реконструкції в Солом'янському районі немає.
- (37) **Конкурс на делегування функцій замовника Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація не проводила.**
- (38) КП «Солом'янка-Сервіс» буде надано повідомлену державну підтримку, оскільки їй делеговано функції замовника Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією відповідно до розпорядження Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23 «Про делегування функцій замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів».
- (39) Крім того, з метою реалізації заходів передбачених Програмою економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки а саме:
 - поліпшення водовідведення приватного сектора Батієвої Гори;
 - каналізування приватного сектору в мікрорайоні Совки;
 - поліпшення водовідведення приватного сектору Олександрівської слобідки;
 - поліпшення водовідведення приватного сектору мікрорайону Караваєві Дачі;

- поліпшення водопостачання приватного сектору Олександрівської слобідки;
 - реконструкція будівлі дошкільного навчального закладу № 306 на проспекті Повітрофлотському, 40-а;
 - реконструкція стадіону вечірньої (змінної) середньої загальноосвітньої школи № 3 зі штучним покриттям на вул. Ушинського, 15;
 - реконструкція з добудовою середньої загальноосвітньої школи № 11 на проспекті Відрадному, 36-б;
 - будівництво мереж каналізування до дошкільного навчального закладу № 211 на вул. Сергія Колоса, 167;
 - будівництво каналізаційної мережі в мікрорайоні «Жуляни»;
 - реконструкція водопостачання приватного сектору мікрорайону Совки;
 - водопостачання приватного сектору в мікрорайоні «Жуляни»;
 - поліпшення водопостачання приватного сектору Батиєвої Гори;
 - реконструкція будівлі для розміщення дошкільного навчального закладу на вул. Генерала Тупікова, 27;
 - будівництво навчально-виховного комплексу середньої загальноосвітньої школи № 121 на вул. Каменярів, 32;
 - реконструкція з прибудовою Палацу дитячої та юнацької творчості на вул. Курській, 15,
- КП «Солом'янка-Сервіс» визначає генеральну (підрядну) організацію на проєктування, будівництво та реконструкцію об'єктів шляхом проведення державних закупівель у системі «ProZorro».

Зазначене підтверджується на офіційному порталі оприлюднення інформації про публічні закупівлі України за адресою: <https://prozorro.gov.ua/tender/search/?edrpou=34879125>.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

- (40) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (41) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (42) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Виконання функцій замовника

- (43) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних,

міських рад належить організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, жилих будинків, шляхів місцевого значення, а також капітального та поточного ремонту вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах).

- (44) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання **або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.**
- (45) Відповідно до пункту 4 додатка 5 до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 31.01.2011 № 121, районним у місті Києві державним адміністраціям доручено реалізовувати окремі повноваження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), надані виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації) згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», зокрема, виконання або делегування в установленому порядку функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої Інфраструктури комунальної власності відповідно до розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
- (46) Розпорядженням Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23 «Про делегування функцій замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів» КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та переоснащення об'єктів.

4.3. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (47) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, - послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (48) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється, зокрема, на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на падання таких послуг.
- (49) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі - Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (50) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до глави 10 розділу IV Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (51) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (52) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно-визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (53) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (54) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський Суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (далі - ПЗЕІ), не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії (далі - критерії Altmark):
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні

громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;

- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який міг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

4.4. Критерії оцінки допустимості державної допомоги, яка спрямована на послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (55) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Комісії № 2012/21/ЄС від 20 грудня 2011 року щодо застосування статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі - Рішення).
- (56) Рішення встановлює умови, за якими державна допомога у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається певним суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, вважається сумісною з внутрішнім ринком і звільняється від зобов'язання з повідомлення, що передбачено в частині третій статті 108 Договору.
- (57) Частиною першою статті 2 Рішення визначено, що Рішення застосовується до державної допомоги у вигляді компенсації за обслуговування населення, яка надається суб'єктам господарювання, що несуть відповідальність за надання послуг загального економічного значення, як зазначається в частині другій статті 106 Договору, що підпадає під одну з наступних категорій, зокрема, компенсація, що не перевищує щорічної суми в розмірі 15 мільйонів євро, для надання послуг загального економічного значення в галузях, що не стосуються перевезень і транспортної інфраструктури.
- (58) Згідно частини другої статті 2 Рішення це Рішення застосовується тільки якщо період, протягом якого суб'єкт господарювання несе відповідальність за надання послуг загального економічного значення, не перевищує 10 років.
- (59) Відповідно до статті 4 Рішення зобов'язання щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес **повинно містити:**
- зміст і тривалість зобов'язань щодо надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес;
 - назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації;
 - посилення на рішення або сукупність рішень де визначено зазначені зобов'язання.
- (60) Статтею 5 Рішення встановлено, що сума компенсації не повинна перевищувати необхідне для покриття собівартості виконання зобов'язання з обслуговування населення, включаючи обґрунтований прибуток.

- (61) Витрати, які беруться до уваги, становлять усі витрати на надання послуги загального економічного значення. Вони розраховуються на основі загальноприйнятих принципів розрахунку витрат, таким чином:
- якщо діяльність відповідного суб'єкта господарювання полягає виключно в наданні послуги загального економічного значення, враховуються усі його витрати;
 - якщо суб'єкт господарювання також веде діяльність, що не підпадає під сферу застосування послуги загального економічного значення, враховуються виключно витрати, що стосуються послуги загального економічного значення;
 - витрати, що стосуються послуги загального економічного значення, можуть включати усі прямі витрати на надання послуги загального економічного значення і належну частину витрат, що є спільними для послуги загального економічного значення та іншої діяльності;
 - витрати, пов'язані з інвестиціями, особливо, стосовно інфраструктури, можуть, якщо необхідно, враховуватись для надання послуги загального економічного значення.
- (62) Згідно зі статтею 6 Рішення надавачі державної допомоги гарантують, що компенсація, виплачена за надання послуги загального економічного значення, відповідає вимогам, встановленим у цьому Рішенні, і, зокрема, що суб'єкт господарювання не отримує компенсації, яка перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення. Вони проводять регулярні перевірки або забезпечують проведення таких перевірок щонайменше кожні 3 роки протягом періоду таких повноважень та наприкінці такого періоду.
- (63) Якщо суб'єкт господарювання отримав компенсацію, що перевищує суму, встановлену відповідно до статті 5 Рішення, держава-член вимагає від відповідного суб'єкта господарювання повернення будь-якої отриманої надлишкової компенсації. Якщо сума надлишкової компенсації не перевищує 10 % суми середньої річної компенсації, така надлишкова компенсація може переноситись на наступний період і вираховуватись із суми компенсації, що сплачуватиметься за такий період.

4.5. Заклади освіти

- (64) Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» заклад освіти - юридична особа публічного чи приватного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність, при цьому освітня діяльність - діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.
- (65) Відповідно до статті 10 Закону України «Про освіту» невід'ємними складниками системи освіти є: дошкільна освіта, повна загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, вища освіта, освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.
- (66) Відповідно до статті 4 Закону України «Про освіту» держава забезпечує: безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти відповідно до стандартів освіти; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої і післядипломної освіти відповідно до законодавства:
- для здобувачів дошкільної та повної загальної середньої освіти - за рахунок розвитку мережі закладів освіти всіх форм власності та їх фінансового забезпечення у порядку, встановленому законодавством, і в обсязі, достатньому для забезпечення

- права на освіту всіх громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, які постійно або тимчасово проживають на території України;
- для здобувачів позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та післядипломної освіти - у закладах освіти чи інших суб'єктів освітньої діяльності за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством;
 - для здобувачів вищої освіти - у закладах освіти за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством.
- (67) Відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про загальну середню освіту» громадянам України незалежно від раси, кольору шкіри, особливостей інтелектуального, соціального і фізичного розвитку, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, стану здоров'я, особливих освітніх потреб, місця проживання, складних життєвих умов, мовних або інших ознак забезпечується доступність і **безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти у державних і комунальних навчальних закладах.**
- (68) Відповідно до частини другої статті 3 Закону України «Про дошкільну освіту» держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної освіти в державних і комунальних закладах дошкільної освіти у межах державних вимог до змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти (Базового компонента дошкільної освіти) та обов'язкову дошкільну освіту дітей старшого дошкільного віку.
- (69) Відповідно до підпункту 1 пункту «б» статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать забезпечення в межах наданих повноважень доступності і безоплатності освіти і медичного обслуговування на відповідній території.

4.6. Сфера природної монополії

- (70) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» водопровідна мережа - система трубопроводів, відповідних споруд та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам.
- (71) Централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (72) Система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.
- (73) Система централізованого водовідведення - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого відведення та очищення стічних вод, що пов'язані єдиним технологічним процесом.
- (74) Централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (75) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних

особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (76) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення належить до сфери регулювання цього Закону.
- (77) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (78) У первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу поняття «природна монополія» відсутнє. Натомість існує положення, що стосується законної монополії, яке означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може призначити підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу, держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ, або ті, що мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції тільки в тій мірі, в якій це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.
- (79) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборобою будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.
- (80) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС, яке надає пояснення ключових концепцій, пов'язаних із поняттям державної допомоги, щоб полегшити та підвищити прозорість і послідовність застосування цього поняття на території Союзу, а саме:
 - послуга має бути предметом законної монополії;
 - законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи й витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидіювання комерційної діяльності.
- (81) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності внаслідок перехресного субсидіювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, передбаченими Угодою. Відповідно до статті 263 (4) Угоди сторони протягом п'яти років із дати набрання чинності Угодою (тобто до 2022 року) мають забезпечити, щоб фінансова та

організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є уповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або всіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (82) Враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функції природної монополії, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресному субсидіюванню.
- (83) Відповідно до статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема, вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Наявність державної допомоги в частині фінансування заходів з будівництва, реконструкції закладів освіти

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (84) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (85) За наведених умов **КП «Солом'янка-Сервіс» та підрядні організації**, що здійснюють будівництво та реконструкцію закладів освіти, є **суб'єктами господарювання** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (86) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (87) Разом із тим, враховуючи що:
- відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про загальну середню освіту» громадянам України незалежно від раси, кольору шкіри, особливостей інтелектуального, соціального і фізичного розвитку, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, стану здоров'я, особливих освітніх потреб, місця проживання, складних життєвих умов,

мовних або інших ознак забезпечується доступність і **безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти у державних і комунальних навчальних закладах**;

- відповідно до пункту 29 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС (далі – Повідомлення Комісії) надання загальної освіти в рамках національної освітньої системи за рахунок коштів і під наглядом держави може вважатися неекономічною діяльністю. Суд справедливості постановив, що держава: «шляхом створення та забезпечення функціонування такої системи загальної освіти, яка фінансується повністю або переважно за рахунок державних коштів, а не коштів учнів або їхніх батьків, **не має наміру здійснювати діяльність заради отримання прибутку, а виконує своє завдання перед населенням у соціальній, культурній та освітній сферах**»;
- згідно з пунктом 32 Повідомлення Комісії **на неекономічний** характер загальної освіти, у принципі, не впливає той факт, що учні або їхні батьки іноді мусять сплачувати кошти на навчання або вступ, які використовуються для на покриття операційних витрат системи. Такі фінансові внески, як правило, покривають лише частку реальних витрат, пов'язаних із наданням послуги, а тому не вважаються платою за надання послуги. Отже, вони не впливають на неекономічний характер загальної освіти, яка фінансується переважно за рахунок коштів держави, **заклади освіти**, в яких у 2020 році буде здійснено будівництво та реконструкцію будівель відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, **не є суб'єктами господарювання** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (88) Відповідно до Повідомлення фінансова підтримка надається за рахунок місцевого бюджету за кодом економічної класифікації видатків «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)».
- (89) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (90) Отже, фінансування у 2020 році робіт із будівництва та реконструкції закладів освіти відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, будівництва та реконструкції об'єктів освіти є **місцевим ресурсом** у значенні Закону.

5.1.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (91) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Комісії перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги.
- (92) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Комісії у разі, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

- (93) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, та недискримінаційною.
- (94) **Отже, у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», підтримка у 2020 році відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки для фінансування робіт з будівництва та реконструкції закладів освіти, не надає переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності КП «Солом'янка-Сервіс» та суб'єктам господарювання, які визначені як підрядні організації з будівництва та реконструкції закладів освіти за результатами проведених КП «Солом'янка-Сервіс» закупівель у системі «ProZorro».**
- (95) Крім того, враховуючи, що діяльність закладів освіти не має на меті отримання прибутку та є безкоштовною, не реалізується на ринку, не бере участі в господарському обороті, фінансування будівництва та реконструкції закладів освіти, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, **не надає** закладам освіти **переваг** для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності, у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (96) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (97) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), державна підтримка суб'єкту господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (98) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії, заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покрещують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107(1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.
- (99) Отже, підтримка, яка надається у 2020 році відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки для фінансування робіт із будівництва та реконструкції об'єктів освіти, що будуть здійснені суб'єктами

господарювання, які визначені як підрядні організації з будівництва та реконструкції закладів освіти за результатами проведених КП «Солом'янка-Сервіс» закупівель у системі «ProZorro», та враховуючи, що діяльність закладів освіти не має на меті отримання прибутку та є безкоштовною, не реалізується на ринку, не бере участі в господарському обороті, **не спотворює та не загрожує** спотворенням економічної конкуренції.

5.1.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (100) Повідомлена державна підтримка КП «Солом'янка-Сервіс», яка надається у 2020 році відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки для фінансування робіт із будівництва та реконструкції об'єктів освіти, не надає переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності та не спотворює економічної конкуренції, а тому **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

5.2. Наявність державної допомоги в частині фінансування заходів будівництва, реконструкції об'єктів водопровідних мереж

5.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (67) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (68) Відповідно до статті 3 Господарського кодексу України господарська діяльність - діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (69) За наведених умов **КП «Солом'янка-Сервіс» та підрядні організації, що здійснюють будівництво, реконструкцію об'єктів водопровідних мереж, є суб'єктами господарювання у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

5.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (70) Відповідно до Повідомлення фінансова підтримка надається за рахунок місцевого бюджету за кодом економічної класифікації видатків «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)».
- (71) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

- (72) Отже, фінансування у 2020 році робіт з будівництва, реконструкції об'єктів водопровідних мереж відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки є **місцевим ресурсом** у значенні Закону.

5.2.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (73) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Комісії перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги.
- (101) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Комісії у разі, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (74) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, та недискримінаційною.
- (102) **Отже**, у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», підтримка у 2020 році відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки для фінансування робіт із будівництва та реконструкції об'єктів водопровідних мереж, **не надає переваг** для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності **КП «Солом'янка-Сервіс»** та суб'єктам господарювання, які визначені як **підприємні організації** з будівництва, реконструкції об'єктів водопровідних мереж за результатами проведених КП «Солом'янка-Сервіс» **закупівель у системі «Prozorro»**.

5.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (103) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (104) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), державна підтримка суб'єкту господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (105) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії, заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покрощують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що

спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107(1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.

- (106)Отже, підтримка яка надається у 2020 році відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки для фінансування робіт із будівництва, реконструкції об'єктів водопровідних мереж, що будуть здійснені суб'єктами господарювання, які визначені як підрядні організації за результатами проведених КП «Солом'янка-Сервіс» закупівель у системі «ProZorro», **не спотворює та не загрожуватиме** спотворенням економічної конкуренції.

5.2.5. Віднесення підтримки до державної допомоги

- (107)Повідомлена державна підтримка КП «Солом'янка-Сервіс», яка надається у 2020 році відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки для фінансування робіт із будівництва та реконструкції об'єктів водопровідних мереж, не надає переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності та не спотворює економічної конкуренції, а тому **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

- (108)Разом із тим, на питання викладене в листі Комітету від 01.10.2019 № 500-29/06-12496 щодо переліку суб'єктів господарювання, яким будуть передані збудовані або реконструйовані об'єкти, зокрема, водопровідних мереж, Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація листом від 17.10.2019 № 108-13862 повідомила, що всі об'єкти будівництва / реконструкції є комунальною власністю міста Києва, тому рішення щодо їх подальшої експлуатації приймає Київська міська рада.

- (109)За наданою листом Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації від 05.09.2019 № 108-11874 інформацією, за рахунок повідомленої підтримки будуть здійснені такі заходи з об'єктами водопровідних мереж:

- поліпшення водовідведення приватного сектора Батиєвої Гори;
 - каналізування приватного сектора у мікрорайоні Совки;
 - поліпшення водовідведення приватного сектору Олександрівської слобідки;
 - поліпшення водовідведення приватного сектору мікрорайону Караваєві Дачі;
 - поліпшення водопостачання приватного сектору Олександрівської слобідки;
 - будівництво мереж каналізування до дошкільного навчального закладу № 211 на вул. Сергія Колоса, 167;
 - будівництво каналізаційної мережі в мікрорайоні «Жуляни»;
 - реконструкція водопостачання приватного сектору мікрорайону Совки;
 - водопостачання приватного сектору в мікрорайоні «Жуляни»;
 - поліпшення водопостачання приватного сектору Батиєвої Гори
- (далі – роботи з будівництва та реконструкції водопровідних мереж).

- (110)Згідно зі статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» водопровідна мережа - система трубопроводів, відповідних споруд та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам.

- (111)Централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

- (112) Система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.
- (113) Система централізованого водовідведення - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого відведення та очищення стічних вод, що пов'язані єдиним технологічним процесом.
- (114) Централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (115) Відповідно до пункту 1.3. Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 № 307, встановлено:
- засіб провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - об'єкти, споруди, водопровідні мережі, задіяні в системі централізованого водопостачання;
 - засіб провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - об'єкти, споруди, водопровідні мережі, колектори, каналізаційні мережі, задіяні в системі централізованого водовідведення;
 - централізоване водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води.
- (116) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення належить до сфери регулювання цього Закону.
- (117) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (118) Отже, роботи з будівництва та реконструкції водопровідних мереж здійснюються на об'єктах централізованого водопостачання та водовідведення.
- (119) Таким чином, передання КП «Солом'янка-Сервіс» на баланс суб'єктам господарювання збудованих та реконструйованих водопровідних мереж не буде вважатися державною допомогою, у разі якщо зазначені мережі будуть передані суб'єктам природних монополій, які включені до зведеного переліку суб'єктів природних монополій та якщо ними будуть кумулятивно виконані умови встановлені пунктом 188 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС, а саме:
- послуга має бути предметом законної монополії;
 - законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи і витрати та

запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидювання комерційної діяльності.

5.3. Наявність державної підтримки в частині фінансування КП «Солом'янка-Сервіс» виконання функцій замовника

5.3.1 Надання послуг, то становлять загальний економічний інтерес

(120) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому та не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

(121) КП «Солом'янка-Сервіс» здійснює функції замовника щодо об'єктів освіти та водопровідних мереж, здійснює свою діяльність із метою задоволення потреб населення в соціальній та освітній сферах.

(122) Враховуючи викладене, виконання функцій замовника будівництва / реконструкції об'єктів закладів освіти та водопровідних мереж може розглядатися як послуги, що становлять загальний економічний інтерес.

5.3.2 Неповсюдності дії Закону на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес

(123) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(124) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражене актом, який залежно від особливостей законодавства може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.*

Зобов'язання для КП «Солом'янка-Сервіс» щодо здійснення функцій замовника визначені розпорядженням Солом'янської в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23, яким КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника, а також Програмою. Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності. Отже, КП «Солом'янка-Сервіс» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве

самоврядування в Україні», тобто не може вважатися належним отримувачем державної допомоги. Крім того, розпорядження не містить характеру будь-яких виключних або спеціальних прав, методики розрахунку та перегляду компенсації й механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації;

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Компенсація витрат на утримання служби замовника визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графі 7 глав 1 - 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому, відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013», зазначений показник не враховує прибутку замовника, що було підтверджено в листі Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 17.05.2019 № 7/15.2/8044-19 (вх. № 6-01/5817 від 20.05.2019) та від 25.07.2019 № 7/15.2/12095-19 (вх. № 6-01/8607 від 26.07.2019) (далі – Мінрегіон). Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містять лише загальне правило, за яким компенсація має не перевищувати 2,5 відсотка, та не містять переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг, загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.*

Надавай не надав доказів того, що компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта будівництва;

- *якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.*

КП «Солом'янка-Сервіс» не було обрано на конкурсних засадах для здійснення функцій замовника, також відсутня інформація про те, що аналіз витрат було розраховано з урахуванням витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, який зміг би надавати такі послуги.

- (125) Отже, Солом'янська в місті Києві державна адміністрація не надала достатніх обґрунтувань того, що компенсація на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта. Також відсутній опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

- (126) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

- (127) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за виконання функцій замовника не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

5.3.3 Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

5.3.3.1 Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (128) Відповідно до Статуту КП «Солом'янка-Сервіс» підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків та казначействі, печатку зі своїм повним найменуванням та ідентифікаційним кодом, штампи, бланки. Предметом діяльності Підприємства, зокрема, є виконання функцій замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів, здійснення технічного контролю за виконанням будівельних та ремонтних робіт тощо.

- (129) Отже, КП «Солом'янка-Сервіс» є суб'єктом господарювання в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.3.3.2 Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (130) Відповідно до Повідомлення фінансова підтримка надається за рахунок місцевого бюджету за кодом економічної класифікації видатків «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)».

- (131) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

- (132) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, фінансова підтримка КП «Солом'янка-Сервіс» надаватиметься відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, тобто **за рахунок місцевих ресурсів**, у розумінні Закону.

5.3.3.3 Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (133) Відповідно до пункту 1 розпорядження Солом'янської в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23 КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів.

- (134) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.

- (135) Відповідно до інформації, отриманої від надавача, КП «Солом'янка-Сервіс» (лист від 17.10.2019 № 108-13862) не було обрано на конкурсній основі для виконання функцій замовника з будівництва / реконструкції.
- (136) Отже, визначення КП «Солом'янка-Сервіс» замовником із будівництва / реконструкції не на конкурсній основі відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» спотворює економічну конкуренцію.

5.3.3.4 Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (137) За інформацією, отриманою від Мінрегіону, розмір коштів на утримання служби замовника на об'єктах будівництва, що фінансуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організації, а також кредитів, наданих під державні гарантії, визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графі 7 глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому зазначений показник не враховує прибутку замовника.
- Виконання функцій замовника залежно від етапів здійснення будівництва поділяється на:
- підготовчо-організаційний (оформлення земельної ділянки під будівництво, підготовка та проведення процедури закупівлі з визначення виконавця проєктно-вишукувальних робіт та складання договору з проєктувальником, складання завдання на проєктування, отримання технічних умов і містобудівних умов та обмежень, прийняття актів виконаних проєктних робіт та контроль за розробленням проєктної документації тощо);
 - здійснення будівельних робіт (проведення процедури закупівлі з визначення виконавців будівельних робіт, технічного нагляду за будівництвом, уточнення обсягів виконаних робіт та проведення взаєморозрахунків; забезпечення об'єктів будівництва матеріалами й устаткуванням поставки замовника тощо);
 - прийняття об'єкта будівництва в експлуатацію (здійснення контролю й технічного нагляду за своєчасним виконанням пусконаладжувальних робіт, забезпечення реєстрації декларацій про готовність до експлуатації об'єкта або отримання на підставі акта готовності об'єкта сертифіката, визначення балансової вартості об'єкта тощо).
- (138) За інформацією Солом'янської районної адміністрації державної в місті Києві розмір витрат на здійснення функцій замовника ґрунтується на підставі аналізу витрат та рекомендацій Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України щодо утримання відповідної служби. Витрати на здійснення функцій замовника в КП «Солом'янка-Сервіс» проводяться виключно з витрат, передбачених у зведеному кошторисному розрахунку вартості об'єктів будівництва на утримання служби замовника, в обґрунтованому розмірі до **2,5 відсотка** від підсумків глав 1-9. Вартість витрат на утримання служби замовника відповідно до листа Держбуду України від 04.10.2000 № 9 7/7-1010 визначається пропорційно обсягам виконаних робіт (тобто у встановленому відсотку від обсягу фактично виконаних робіт).
- (139) Одним зі способів підтвердження відсутності надмірної компенсації може бути проведення конкурсу при визначенні отримувача підтримки, однак конкурс, проведення

якого передбачено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», не був проведений.

(140) Компенсація витрат за виконання функцій замовника КП «Солом'янка-Сервіс» не відповідає критеріям Altmark, надавач не надав достатньої інформації, яка б підтвердила, що компенсація витрат на утримання служби замовника не є надмірною та покриває лише необхідні та обґрунтовані витрати, що напряду пов'язані з будівництвом зазначених об'єктів, а також необхідний рівень компенсації не визначався, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.

(141) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КП «Солом'янка-Сервіс» може набувати переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.3.3.5 Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

(142) Отже, державна підтримка КП «Солом'янка-Сервіс» для компенсації витрат на утримання служби замовника є державною допомогою, у розумінні Закону, оскільки підтримка надається суб'єкту господарювання за рахунок місцевих ресурсів, спрямована на компенсацію витрат отримувача, і КП «Солом'янка-Сервіс» набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.3.3.6 Оцінка допустимості державної допомоги

(143) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Європейської комісії від 20.12.2011.

(144) Відповідно до рішення Європейської комісії від 20.12.2011 відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*

- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія.*

Зобов'язання для КП «Солом'янка-Сервіс» щодо здійснення функцій замовника чітко визначені розпорядженням Солом'янської в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23, яким КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника, а також Програмою.

Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності. Отже, КП «Солом'янка-Сервіс» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто не може вважатися належним отримувачем державної допомоги:

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.*

Розпорядження Солом'янської в місті Києві державної адміністрації від 15.01.2013 № 23, яким КП «Солом'янка-Сервіс» делеговано функції замовника, не містить опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).*

Компенсація розраховується відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 відсотка підсумку графи 7 глав 1 — 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містять лише загальне правило, за яким компенсація має не перевищувати 2,5 відсотка, та не містять переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації. Крім того, відсутні обґрунтування та докази від надавача, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами від надання ПЗЕІ та покриває лише необхідні та обґрунтовані витрати, що напряму пов'язані з будівництвом зазначених об'єктів;

- *опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).*

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації; у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє.

(145) Враховуючи викладене, положення рішення Європейської комісії від 20.12.2011 не дотримано, у зв'язку із чим надання компенсації витрат служби замовника КП «Солом'янка-Сервіс» може призвести до надання КП «Солом'янка-Сервіс» необґрунтованого розміру витрат на здійснення господарської діяльності.

(146) Тобто, підтримка КП «Солом'янка-Сервіс», що надається відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки для здійснення функцій замовника, є державною допомогою, недопустимою для конкуренції

відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (147) Повідомлена державна допомога надається відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, датою початку підтримки зазначено 01.01.2020.
- (148) Отже, з урахуванням пункту 8 частини першої статті І Закону, державна допомога, що надається КП «Солом'янка-Сервіс» на підставі Програми для здійснення функцій замовника, є **незаконною державною допомогою** та підлягає поверненню.
- (149) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.
- (150) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (151) Крім того, за результатами розгляду справи про державну допомогу № 500-26.15/42-19 рішенням Антимонопольного комітету України від 04.11.2019 № 721-р, зокрема, визнано, що підтримка, яка надається комунальному підприємству «Солом'янка- Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, рішення Київської міської ради від 13.12.2018 № 415/6466 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049», для здійснення функцій замовника, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (152) Відповідно до зазначеного рішення, державна підтримка надавалася у 2019 році на аналогічні заходи визначені в пункті 39 цього рішення.
- (153) Крім того, відповідно до пункту 19 Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468, **невиконання надавачами та/або отримувачами незаконної державної допомоги рішення Уповноваженого органу в установленний строк є підставою для відмови у прийнятті рішення про допустимість для конкуренції нової державної допомоги та/або тимчасове припинення надання чинної державної допомоги до моменту повернення незаконної державної допомоги в повному обсязі.**
- (154) Листом від 05.05.2020 № 500-29/06-6600 Комітетом було надіслано до Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації подання з попередніми висновками у справі № 500-26.15/128-19.

- (155) На 14.05.2020 Солом'янська районна в місті Києві державна адміністрація повідомила не надала зауважень та пропозицій до подання з попередніми висновками від 05.05.2020 № 500-26.15/128-19-ДД/222-спр.
- (156) Листом від 05.05.2020 № 500-29/06-6600 Комітетом було надіслано до Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації подання з попередніми висновками у справі № 500-26.15/128-19.
- (157) Листом від 13.05.2020 № 108/37-115 (вх. № 8-01/5988 від 13.05.2020) Солом'янська районна в місті Києві державної адміністрації надала наступні заперечення.
- (158) При виконанні функцій замовника будівництва об'єктів комунальної власності Київської міської ради КП «Солом'янка-Сервіс» за делегованим уповноваженням органу управління – Солом'янської районної в місті Києві адміністрації, відповідно до положень статуту та розпорядчих актів – КП «Солом'янка-Сервіс» здійснює виробничі завдання Київської міської ради як замовник із будівництва в межах територіальної громади міста Києва.
- (159) Разом з тим матеріалами справи № 500-26.15/128-19-ДД доведено, що відповідно до Статуту КП «Солом'янка-Сервіс» підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків та казначействі, печатку зі своїм повним найменуванням та ідентифікаційним кодом, штампами, бланки. Предметом діяльності Підприємства, зокрема, є виконання функцій замовника з нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення об'єктів, здійснення технічного контролю за виконанням будівельних та ремонтних робіт тощо а отже є суб'єктом господарювання в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Шевченківською районною в місті Києві державною адміністрацією, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яка надається у 2020 році відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, що буде перерахована підрядним організаціям, які визначаються за тендером відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі», для проведення капітальних ремонтів / реконструкції / будівництва закладів освіти, об'єктів водопровідних мереж, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка, яка надається у 2020 році комунальному підприємству «Солом'янка-Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, для здійснення функцій замовника, є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка, яка надається у 2020 році комунальному підприємству «Солом'янка-Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049, для здійснення функцій замовника, є державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Припинити надання незаконної державної допомоги визнаної недопустимою для конкуренції, що надається у 2020 році комунальному підприємству «Солом'янка-Сервіс» для здійснення функцій замовника, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049.

5. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

5.1. Солом'янській у місті Києві державній адміністрації:

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення цього рішення забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції рішенням у справі, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення;

- негайно після офіційного оприлюднення цього рішення розпочати його виконання;

- ужити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Солом'янка-Сервіс»;

- у разі порушення провадження у справі про банкрутство комунального підприємства «Солом'янка-Сервіс» Солом'янська в місті Києві державна адміністрація зобов'язана вступити до судового процесу та вчинити інші відповідні дії, передбачені законодавством, щодо відновлення платоспроможності боржника, у тому числі подати відповідні вимоги кредиторів про повернення незаконної державної допомоги;

- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення повідомити Антимонопольний комітет України про вжиті Солом'янською районною в місті Києві державною адміністрацією, комунальним підприємством «Солом'янка-Сервіс» заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;

- забезпечити повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством «Солом'янка-Сервіс» не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення та надати Антимонопольному комітету України належні докази повернення незаконної державної допомоги протягом 10 днів з дати її повернення;

- у разі наявності підстав, що унеможливають (перешкоджають) виконання (виконанню) рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів із моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі.

5.2. Комунальному підприємству «Солом'янка-Сервіс» не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення:

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Києва;
- вчинити дії, передбачені заходами Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації, для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;
- інформувати Солом'янську районну в місті Києві державну адміністрацію та Антимонопольний комітет України про виконання рішення;
- надати Солом'янській районній у місті Києві державній адміністрації та Антимонопольному комітету України докази виконання цього рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

6. Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ